

Конституційний Суд України
03601 м. Київ вул. Жилинська 14

Заявник: громадянин України Блащук Володимир Юрійович
Адреса проживання: електрона адреса відсутня

Конституційне звернення

Стаття Закону України тлумачення якої має бути дано Конституційним судом України.

Суб'єкт Конституційного звернення просить дати офіційне тлумачення у системному зв'язку частини 2 статті 35 Цивільного процесуального кодексу України від 18 березня 2004 року № 1618-IV, яка викладена в наступній редакції: "треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, можуть бути залучені до участі в справі також за клопотанням сторін, інших осіб, які беруть участь у справі. Якщо суд при прийнятті позовної заяви, здійсненні провадження у справі до судового розгляду або під час судового розгляду справи встановить, що судові рішення може вплинути на права і обов'язки осіб, які не є стороною у справі, суд залучає таких осіб до участі в справі як третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору", та частини 3 статті 36 Цивільного процесуального кодексу України від 18 березня 2004 року № 1618-IV (у подальшому ЦПК України), згідно із діючою редакцією якої "суд повідомляє третю особу про справу, направляє їй копію заяви про залучення третьої особи і роз'яснює її право заявити про свою участь у справі. Копія заяви надсилається особам, які беруть участь у справі. Якщо від третьої особи не надійшло повідомлення про згоду на участь у справі, справа розглядається без неї."

Редакції статей оприлюднені в:

1. Офіційному віснику України від 07.05.2004 — 2004 р., № 16, стор. 11, стаття 1088, код акту 28609/2004
2. Голос України від 18.05.2004 — № 89
3. Урядовий кур'єр від 14.07.2004 — № 130
4. Відомості Верховної Ради України від 08.10.2004 — 2004 р., № 40, / 40-42 /, стор. 1530, стаття 492

Обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положення Закону України.

Заявник вважає, що в системному розумінні статей про офіційне тлумачення яких подано Конституційне звернення, суд не має права за власним бажанням, чи за заявою учасників процесу (без безпосередньої згоди особи, яку залучають) залучати третіх осіб, а наділений лише правом повідомити особу про розгляд справи, а у разі

якщо особа надасть свою згоду на участь у процесі – залучити її в якості третьої особи.

Така позиція заявника узгоджується із назвою 36 статті ЦПК України, а саме “Порядок залучення до участі у справі або вступу в справу третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог”, окрім того, вона узгоджується із останнім абзацом ч. 3 цієї статті “якщо від третьої особи не надійшло повідомлення про згоду на участь у справі, справа розглядається без неї”. Тобто вступ у справу є диспозиційним правом особи яка вступає. Ні учасник процесу (зокрема позивач), ні суддя, не мають право вирішувати за осіб, які мають підстави для вступу, чи бути їм залученими до участі в процесі. І саме згода осіб, які мають підстави для участі в процесі – має стати підставою для включення таких осіб у цивільний процес.

У випадку, якщо законом не передбачена можливість судом залучення третіх осіб, а суд в порушення процесуального законодавства, залучить таку особу, може виникнути ситуація втручання суду в змагальність цивільного процесу, що в кінці кінців, може потягнути інший порядок розгляду, та, як наслідок інший результат вирішення цивільної справи. (із-за зміни складу учасників цивільного процесу, без урахування змагальності процесу).

Окрім того, положеннями ч. 1 ст. 35 ЦПК України передбачено, що особа може приймати участь як третя особа без самостійних вимог на стороні або позивача, або відповідача.

Суд приймаючи рішення про залучення третьої особи, має визначати на чиєму боці дана особа повинна виступати (слід зазначити, що у всіх судових рішеннях наданих для порівняння не зазначено, на чиєму боці буде виступати залучена третя особа). Окрім того, особа, що подає Конституційне звернення вважає, що це саме особа, яка вступає (залучається) у справу має вирішувати на чиєму вона боці бажає приймати участь у справі, а не учасник процесу, чи не суд.

Окремо слід зазначити, що навіть в Науково-практичних коментарях Цивільного процесуального кодексу України, науковці, що коментують ці статті процесуального закону – по різному їх розуміють.

Факти неоднозначного застосування судами України положень закону України про офіційне тлумачення якого просить заявник.

Заявник, приймаючи участь у різних судових процесах, звернув увагу, що суди неоднаково застосовують у своїй судовій практиці положення статей 35, 36 ЦПК України.

Так деякі судді вважають, що суд, самостійно в порядку встановленому ч. 2 ст. 35 ЦПК України, без згоди особи, яку планується залучити, (тобто без урахування положень ч. 3 ст. 36 ЦПК України) - наділений правом залучити особу в якості третьої особи по справі.

Саме так розуміють відповідні статті, тлумачення яких просить дати заявник суддя районного суду області
ухвала від 18.09.2012р. по справі № таж суддя в ухвалі 05.09.2012 р. по справі №

Інколи (після залучення особи) суди роз'яснюють особі право, встановлене ч. 3 ст. 36 ЦПК України, на подання згоди на вступ у справу.

Фактично виникає колізія: особу вже залучено рішенням суду, але вона може не надати свою згоду, і тоді справу буде розглянуто без неї (фактично без залучення – вже залученої особи).

З іншого боку, якщо особу вже залучено, навіщо суду потрібна її згода на залучення, адже питання вже вирішено.

Так розуміють відповідні статті, зокрема суддя міськрайонного суду області в ухвалі від 07.04.2014р. по справі суддя районного суду області в ухвалі від 20.01.2011р. по справі той саме суддя в ухвалі від 05.03.2012 р. по справі №

Певні судді застосовуючи ті-ж самі норми ЦПК України, вважають, що суд лише за згодою особи, яку планується залучити, наділений правом вирішити питання залучення цієї третьої особи у справу. А до наявності такої згоди, суд, за власним бажанням, чи за заявою учасників процесу, може лише повідомити особу про розгляд справи та можливість вступу у справу. А за наявності згоди – вирішити питання залучення (допуску) особи.

Так розуміють ст. 35, 36 ЦПК України в судових рішеннях, суддя райсуду області (ухвала від 13.06.2013р.); суддя районного суду м. Турецький О.С. (в ЄДРСР знаходиться лист повідомлення про можливість особи вступу у справу № від 08.07.2013р.); суддя того ж суду в ухвалі від 28.11.2013р. по справі № суддя міського суду області в складі у справі № (ухвала від 16.01.2013р.); суддя Апеляційного суду м. в ухвалі від 11.03.2013р. по справі , колегія суддів судової палати у цивільних справах апеляційного суду області в ухвалі від 09.07.2014р. по справі

Окремо слід звернути увагу Конституційного суду України, що деякі судді застосовуючи ч. 2 ст. 35 та ч. 3 ст. 36 ЦПК України не отримавши від залученої особи учасника процесу згоди на участь, приймають рішення про розгляд справи без особи, яку вже було залучено, (тобто яка вже є учасником процесу) – без її участі. Зокрема так розуміє вказані статті суддя міського суду області в ухвалі від 27.10.2011р. по справі №

Роздруківки із ЄДРСР всіх вищезазначених судових рішень (листів) додаються.

Документальне підтвердження фактів неоднозначного застосування закону.

Як зазначено на офіційному сайті Конституційного Суду України у розділі Корисна інформація, у документі під назвою: “Інформаційно-методичні матеріали для громадян, іноземців, осіб без громадянства та юридичних осіб щодо підготовки конституційних звернень” <http://www.ccu.gov.ua/uk/publish/article/133816>:

“На підтвердження фактів неоднозначного застосування судами загальної юрисдикції положень Конституції та законів України можна надавати копії рішень ... взятих з Єдиного державного реєстру судових рішень.”

Враховуючи положення Інформаційно-методичних матеріалів зазначаю, що документальним підтвердженням неоднозначного застосування частини 2ї статті 35ї

ЦПК України та частини 3ї статті 36ї ЦПК України є роздруківки із єдиного державного реєстру судових рішень відповідних судових актів. Посилання на відповідні акти в Єдиному державному реєстрі судових рішень (ЄДРСР) зроблено безпосередньо на роздруківках відповідних судових рішень (листів).

Можливість порушення Конституційних прав заявника неоднозначним застосуванням закону полягає в наступному.

Згідно із приписами статті 19 Конституції України, правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

На думку заявника, неоднозначне застосування положень частини 2 статті 35 та частини 3 статті 36 Цивільного процесуального кодексу України від 18 березня 2004 року № 1618-IV, може призвести до порушення Конституційного права заявника, зокрема його може бути зобов'язано робити те, що не передбачено законодавством (наприклад приймати участь у судовому процесі без виявленої ним згоди).

Окрім того, судді, як посадові особи органу державної влади, повинні діяти на підставі, у спосіб, та у межах повноважень встановлених Конституцією і Законами України. (ст. 19 Конституції України).

У разі, якщо суд не наділений правом залучати третіх осіб без їхньої згоди, а суди залучають третіх осіб без їхньої згоди, то судді не діють на підставі, у межах повноважень та у спосіб встановлений законом, чим також можуть бути порушені Конституційні права заявника.

Враховуючи вищевикладене та керуючись ст. 19 Конституції України, ст. 13, 42, 43 Про Конституційний Суд України

ПРОШУ:

- **Порушити Конституційне провадження**
- **Офіційно розтлумачити частину 2 статті 35 Цивільного процесуального кодексу України від 18 березня 2004 року № 1618-IV у системному зв'язку із частиною 3 статті 36 ЦПК України, а саме розтлумачити, чи може суд своїм рішенням без наявної згоди відповідної особи про участь у справі, залучити (зробити учасником процесу) цю особу до участі у справі в якості третьої особи; або суд має лише повноваження повідомити особу про розгляд справи, а у разі отримання згоди цієї особи на участь у справі – своїм рішенням вирішити питання її залучення (допуску до участі у справі), і у разі відсутності згоди – особа не стає учасником процесу (третьою особою без самостійних вимог на предмет спору).**

До Конституційного звернення додаю.

На виконання приписів ст. 42 Закону України "Про Конституційний Суд України" надаю 3 примірники Конституційного звернення та додатків до нього.

06.11.2014р.

/В.Ю. Блащук/